

*Синіцина І.С.,
студентка
Кравченко Ю.С.,
Доцент, кандидат сільськогосподарських наук
Національного Університету Біоресурсів і Природокористування України, м.Київ*

ДЕГРАДАЦІЯ ҐРУНТІВ УКРАЇНИ ЯК НАСЛІДОК АНТРОПОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Деградація ґрунтів — погіршення корисних властивостей та родючості ґрунту внаслідок впливу природних чи антропогенних факторів.

«Деградація ґрунтів» означає зниження чи втрату біологічної і економічної продуктивності і складної структури орних земель, що зволожуються дощем, зрошуваних орних земель чи пасовищ, лісів і лісистих ділянок у посушливих, напівзасушливих і сухих районах у результаті землекористування чи дії одного чи кількох процесів, у тому числі пов'язаних з діяльністю людини і структурами розселення, таких, як:

- вітрова чи водна ерозія ґрунтів;
- погіршення фізичних, хімічних і біологічних чи економічних властивостей ґрунтів; та
- довготермінова втрата природного рослинного покриву.

До деградованих земель відносяться:

- земельні ділянки, поверхня яких порушена внаслідок землетрусу, зсувів, карстоутворення, повеней, добування корисних копалин тощо;

- земельні ділянки з еродованими, перезволоженими, з підвищеною кислотністю або засоленістю, забрудненими хімічними речовинами ґрунтами

Головні причини деградації ґрунтів в Україні :

- нераціональне і надмірне розорювання, що спричиняє деградацію ґрунту;
- ерозія ґрунтів, яка проявляється у руйнуванні ґрунтового покриву і знесенні його часток потоками води (водна ерозія) або вітром (вітрова ерозія), яка посилюється внаслідок господарської діяльності людини;
- перевипасання, що спричинює знищення трав'яного покриву, ерозію, неможливість відновлення родючості ґрунтів;
- знищення лісів спричинює вимивання поживних речовин із ґрунту, втрати зволоженості, посилення ерозії, спустелювання;
- зрошення у посушливих місцевостях зумовлює підняття солей з глибин ґрунту в поверхневі шари, засолення внаслідок швидкого випаровування води, яке з часом перетворює сільськогосподарські угіддя на соляну пустелю;
- закислення ґрунтів - це зниження їхнього рН, спричинене забрудненням кислотами, яке призводить до зниження урожайності більшості сільськогосподарських культур;
- заболочення і втрата сільськогосподарських угідь спричиняються нераціональним поливом угідь, інфільтрацією вод з водосховищ, затопленням і підтопленням територій унаслідок спорудження водосховищ чи консервації відпрацьованих шахт і кар'єрів;
- забруднення ґрунтів переважно внаслідок нераціонального внесення мінеральних добрив і отрутохімікатів, потрапляння нафтопродуктів, осідання важких металів, радіонуклідів та інших сполук з атмосферного повітря;
- порушення механічної структури ґрунтів унаслідок їх обробітку важкою технікою.

Висновок : Сучасні тенденції землекористування спричиняють залучення все нових земель до сільськогосподарського використання. Водночас втрати земель у процесі землекористування зменшують землезабезпеченість пересічного громадянина, а значить, і можливість забезпечення його продуктами харчування.